

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ

ΣΕ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ

Συνεδρίασε στην αίθουσα 611 του Υπουργείου Ανάπτυξης (Γ. Γ. Εμπορίου) την 24η Σεπτεμβρίου 1998, ημέρα Πέμπτη και ώρα 10.30 π.μ. με την εξής σύνθεση:

Πρόεδρος: Σταύρος Αργυρόπουλος.

Μέλη: Βλάσιος Ασημακόπουλος,

Νικόλαος Παραθύρας,

Λεωνίδα Νικολούζος,

Αντώνιος Μέγγουλης, κωλυόμενου του τακτικού Κωνσταντίνου Ηλιόπουλου,

Παναγιώτης Μαντζουράνης, κωλυόμενου του τακτικού Χαριλάου Χάρακα και

Ιωάννης Κατσουλάκος.

Γραμματέας: Αλεξάνδρα - Μαρία Ταραμπίκου.

Τα λοιπά τακτικά και αναπληρωματικά μέλη, καίτοι προσκληθέντα, δεν προσήλθαν λόγω κωλύματος.

Θέμα της συνεδριάσεως ήταν ο έλεγχος της συγκέντρωσης των επιχειρήσεων **ΣΦΑΚΙΑΝΑΚΗΣ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ, ΟΙΚΟΔΟΜΩΝ, ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΩΝ ΚΑΙ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ** αφενός και **Μ. Κ. ΦΩΣΤΗΡΟΠΟΥΛΟΣ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΚΑΙ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ** και **ΒΙΑΜΑΞ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ ΚΑΙ ΓΕΩΡΓΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ** αφετέρου, σύμφωνα με το άρθρο 4β του ν. 703/77, όπως ισχύει.

Στη συνεδρίαση παρέστη η εταιρεία **ΣΦΑΚΙΑΝΑΚΗΣ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ, ΟΙΚΟΔΟΜΩΝ, ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΩΝ ΚΑΙ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ** δια των πληρεξουσίων της δικηγόρων Ιωάννη Δρυλλεράκη και Ιωάννη Ανδριτσογιάννη.

Στην αρχή της συζητήσεως το λόγο έλαβε η Γενική Εισηγήτρια της Γραμματείας, κα Σοφία Καμπερίδου, η οποία ανέπτυξε τη γραπτή εισήγηση της Υπηρεσίας και πρότεινε την μη απαγόρευση της εξεταζόμενης συγκέντρωσης δεδομένου ότι δεν αναμένεται να περιορίσει σημαντικά τον ανταγωνισμό στις επιμέρους σχετικές αγορές τις οποίες αυτή αφορά.

Στη συνέχεια το λόγο έλαβαν οι ανωτέρω πληρεξούσιοι δικηγόροι, οι οποίοι ανέπτυξαν τις απόψεις της παριστάμενης εταιρείας, απάντησαν σε ερωτήσεις που τους υπέβαλαν ο Πρόεδρος και τα Μέλη της Επιτροπής και ζήτησαν την έγκριση της συγκέντρωσης.

Κατόπιν, απεχώρησε της αιθούσης η ενδιαφερόμενη επιχείρηση και η Επιτροπή Ανταγωνισμού συνδιασκέφθηκε προκειμένου να λάβει απόφαση επί της υποθέσεως. Κατά τη διάσκεψη η Επιτροπή, αφού έλαβε υπ' όψη της τα στοιχεία του φακέλου, την Εισήγηση της Γραμματείας και τις απόψεις που διετύπωσε, εγγράφως και προφορικά, η γνωστοποιούσα τη συγκέντρωση εταιρεία κατά την συζήτηση της υποθέσεως,

ΣΚΕΦΘΗΚΕ ΩΣ ΕΞΗΣ:

I. Σύμφωνα με το άρθρο 4 παρ. 2 εδ. 2 του ν. 703/77, όπως ισχύει, συγκέντρωση πραγματοποιείται και όταν ένα ή περισσότερα πρόσωπα, που ελέγχουν ήδη τουλάχιστον μία ή περισσότερες επιχειρήσεις, αποκτούν άμεσα ή έμμεσα τον έλεγχο του συνόλου ή τμημάτων μιας ή περισσότερων επιχειρήσεων. Περαιτέρω, κατά την διάταξη του άρθρου 4β παρ. 1 του αυτού ως άνω νόμου, κάθε συγκέντρωση επιχειρήσεων πρέπει να γνωστοποιείται στην Επιτροπή Ανταγωνισμού εντός δέκα (10) εργασίμων ημερών από της συνάψεως της συμφωνίας ή της δημοσιεύσεως της προσφοράς ή ανταλλαγής ή της αποκτήσεως συμμετοχής που εξασφαλίζει τον έλεγχο της επιχειρήσεως, όταν συντρέχουν τα αναφερόμενα κριτήρια ως προς το μέγεθος του μεριδίου της αγοράς των προϊόντων ή υπηρεσιών που αφορά η συγκέντρωση ή ως προς το ύψος του συνολικού κύκλου εργασιών των επιχειρήσεων που συμμετέχουν στην συγκέντρωση όπως τα ανωτέρω κριτήρια προσδιορίζονται στο άρθρο 4στ του ίδιου νόμου.

Εξάλλου, κατά το άρθρο 4γ παρ. 1 του ίδιου νόμου, με απόφαση της Επιτροπής Ανταγωνισμού απαγορεύεται κάθε συγκέντρωση επιχειρήσεων, που υπόκειται σε προηγούμενη γνωστοποίηση, η οποία μπορεί να περιορίσει σημαντικά τον ανταγωνισμό στην σχετική αγορά ή σε σημαντικά, σε συνάρτηση με τα χαρακτηριστικά των προϊόντων τμήματα και ιδίως με την δημιουργία ή ενίσχυση δεσπόζουσας θέσης. Ακόμη, σύμφωνα με το άρθρο 4ε παρ. 1 του ίδιου νόμου, απαγορεύεται η πραγματοποίηση συγκεντρώσεων που υπάγονται στην διαδικασία προληπτικού ελέγχου μέχρι την έκδοση αποφάσεως της Επιτροπής Ανταγωνισμού, η δε παράβαση της απαγορεύσεως έχει ως συνέπεια την επιβολή προστίμου μέχρι 15% του συνολικού κύκλου εργασιών των συμμετεχουσών στην συγκέντρωση επιχειρήσεων, όπως αυτό ορίζεται στο άρθρο 4στ του ν. 703/77, όπως ισχύει.

II. Στην προκειμένη περίπτωση, εκ των στοιχείων που συγκέντρωσε η Γραμματεία και τα οποία εκτίθενται στην εισήγηση της και συμπληρώνονται από τον φάκελο της υποθέσεως αλλά και εξ' όσων εξετέθησαν κατά την ακροαματική διαδικασία και κατέθεσαν εγγράφως και προφορικώς τα ενδιαφερόμενα μέρη, προέκυψαν τα εξής:

Η εταιρεία ΣΦΑΚΙΑΝΑΚΗΣ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ, ΟΙΚΟΔΟΜΩΝ, ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΩΝ ΚΑΙ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ (εφεξής ΣΦΑΚΙΑΝΑΚΗΣ) συμφώνησε να αγοράσει αφενός από τον Κ. Φωστηρόπουλο, μετοχές που αντιπροσωπεύουν το 82,62% του μετοχικού κεφαλαίου της εταιρείας Μ. Κ. ΦΩΣΤΗΡΟΠΟΥΛΟΣ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΚΑΙ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ (εφεξής ΦΩΣΤΗΡΟΠΟΥΛΟΣ), η οποία είναι κάτοχος του 47,45% του μετοχικού κεφαλαίου της εταιρείας ΒΙΑΜΑΞ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ ΚΑΙ ΓΕΩΡΓΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ (εφεξής ΒΙΑΜΑΞ) και αφετέρου μετοχές που αντιπροσωπεύουν το 19,36% του μετοχικού κεφαλαίου της ΒΙΑΜΑΞ. Κατά τον τρόπο αυτό και με την ολοκλήρωση της εν λόγω αγοράς, η ΣΦΑΚΙΑΝΑΚΗΣ αποκτά έμμεσα τον έλεγχο των λοιπών δύο εταιρειών, περίπτωση που συνιστά συγκέντρωση, σύμφωνα με το άρθρο 4 παρ. 2 εδ. 2 του ν. 703/77, όπως ισχύει.

Η ΣΦΑΚΙΑΝΑΚΗΣ, η οποία ηγείται ομίλου εταιρειών, δραστηριοποιείται στην εισαγωγή και διανομή αυτοκινήτων, δικύκλων, μηχανών γενικής χρήσης, γεννητριών και αντλιών νερού, και στην αντιπροσώπευση των μηχανών και σκούτερ θαλάσσης της ιαπωνικής SUZUKI, των

λεωφορείων και φορτηγών της ιαπωνικής HINO και βέλγικης VANHOOL, ενώ παράλληλα κατασκευάζει αμαξώματα λεωφορείων και τρόλεϊ και διατηρεί συνεργεία επισκευής και συντήρησης επιβατικών αυτοκινήτων, δικύκλων, φορτηγών και λεωφορείων.

Ο παγκόσμιος κύκλος εργασιών του ομίλου της ΣΦΑΚΙΑΝΑΚΗΣ το 1997 ανήλθε σε 37.681.817.667 δρχ., ήτοι σε 122.174.978 ECU, ενώ οι πωλήσεις της εταιρείας στην Ελλάδα το ίδιο έτος 1997 ανήλθαν σε 37.217.441.226 δρχ., ήτοι σε 120.669340 ECU.

Η ΦΩΣΤΗΡΟΠΟΥΛΟΣ δραστηριοποιείται στην αντιπροσώπευση των επιβατικών αυτοκινήτων και ελαφρών φορτηγών της κορεατικής KIA MOTORS. Η εταιρεία, η οποία το 1997 παρέμεινε αδρανής, κατέχει το 47,45% του μετοχικού κεφαλαίου της BIAMAΞ, που αντιπροσωπεύει στην Ελλάδα τον αγγλικό όμιλο εταιρειών ROVER (επιβατικά αυτοκίνητα), την ολλανδική DAF TRUCKS (φορτηγά και σασί λεωφορείων), την αγγλική JCB (χωματουργικά και εκσκαπτικά μηχανήματα), την καναδική MACHINERY LTD (ισοπεδωτές γαιών), την ιταλική LANDINI SPA (γεωργικούς ελκυστήρες) και τη γιουγκοσλαβική INDUSTRIJA MASINA I TRAKTURA (I.M.T).

Ο παγκόσμιος κύκλος εργασιών της BIAMAΞ για το έτος 1997, ανήλθε σε 27.215.706.370 δρχ., ήτοι 88.240.922 ECU, ενώ ο κύκλος εργασιών της στην Ελλάδα το ίδιο έτος ανήλθε σε 27.174.106.370 δρχ., ήτοι 88.106.043 ECU.

Οι συμμετέχουσες στη συγκέντρωση επιχειρήσεις δραστηριοποιούνται στις παρακάτω σχετικές αγορές προϊόντων:

Στη σχετική αγορά επιβατικών αυτοκινήτων, η οποία μπορεί να διαχωρισθεί περαιτέρω σε επιμέρους διακριτές αγορές, βάσει κριτηρίων, όπως η τιμή, το μέγεθος της μηχανής, το μέγεθος του αυτοκινήτου, κ.αλ. Στην υπό κρίση συγκέντρωση δεν κρίνεται σκόπιμη η περαιτέρω εξέταση του ζητήματος, εάν οι ειδικότερες αγορές επιβατικών αυτοκινήτων αποτελούν και ξεχωριστές σχετικές αγορές, δεδομένου ότι, λόγω των πολύ μικρών μεριδίων που κατέχουν οι ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις στην αγορά επιβατικών αυτοκινήτων εν γένει, σε καμμία περίπτωση δεν τεκμηριώνεται δεσπόζουσα θέση ή ενίσχυση της θέσης αυτής. Βάσει των στοιχείων του φακέλλου, οι οίκοι που αντιπροσωπεύουν οι συμμετέχουσες στη συγκέντρωση επιχειρήσεις κατέχουν από κοινού στην ευρύτερη αγορά των επιβατικών αυτοκινήτων μερίδιο 8,5% (SUZUKI 5,4%, ROVER 2,3%, KIA 0,8%), ενώ στην αγορά αυτή δραστηριοποιείται πλήθος ανταγωνιστών με ανάλογα ή και μεγαλύτερα μερίδια (FIAT 9,4%, TOYOTA 9,1%, NISSAN 7,5%, HYUNDAI 7,5%, CITROEN 6,8%, VOLKS WAGEN 6,6%, OPEL 5,7%, PEUGEOT 5,6%, κ.αλ.)

Στην αγορά φορτηγών αυτοκινήτων, η οποία μπορεί να διαχωρισθεί περαιτέρω σε τρεις επιμέρους διακριτές αγορές, αυτές των (i) ελαφρών φορτηγών, ήτοι των μικρότερων των 5 τόνων, (ii) των μεσαίων φορτηγών, δηλ. 5 έως 16 τόνων και (iii) βαρέων φορτηγών, δηλ. των μεγαλύτερων των 16 τόνων (υπόθ. Ε.Ε. IV/M004-Renault/Volvo), οι συμμετέχουσες στη συγκέντρωση επιχειρήσεις δραστηριοποιούνται στην πρώτη και στην τρίτη κατηγορία φορτηγών, κατέχοντας - μέσω των οίκων που εκπροσωπούν - πολύ χαμηλά μερίδια αγοράς (στα ελαφρά φορτηγά: SUZUKI 0,5% και KIA 0,4% και στα βαρέα DAF 5,1%). Στην αγορά αυτή δραστηριοποιείται πλήθος ανταγωνιστών με πολύ μεγαλύτερα μερίδια αυτών που καταλαμβάνουν οι συγκεντρούμενες εταιρείες, ήτοι i) στα ελαφρά φορτηγά οι TOYOTA 25,7%, MAZDA 13,2%, VOLKS WAGEN 11,9%, NISSAN 11,6%, MITSUBISHI 8,8%, MERCEDES 3,6%, και ii) στα

βαρέα οι MERCEDES 38,6%, VOLVO 18,4%, IVECO 6,3%. Συνεπώς η υπό κρίση συγκέντρωση δεν είναι δυνατό να περιορίσει τον ανταγωνισμό στην εν λόγω σχετική αγορά.

Στη αγορά των ανταλλακτικών αυτοκινήτων, η οποία δεν επηρεάζεται από την κρινόμενη συγκέντρωση δεδομένου ότι οι συμμετέχουσες στη συγκέντρωση επιχειρήσεις εισάγουν και εμπορεύονται ανταλλακτικά αποκλειστικά και μόνο των αντιπροσωπευόμενων από αυτές οίκων του εξωτερικού και μόνο για τα μοντέλα αυτών που κυκλοφορούν στην Ελλάδα, ενώ υφίστανται έντονο ανταγωνισμό από τους ανεξάρτητους εισαγωγείς ανταλλακτικών.

Στην αγορά των δικύκλων δραστηριοποιείται μόνο η εξαγοράζουσα εταιρεία με μερίδιο κάτω του 8%. Στην αγορά αυτή ηγείται η HONDA με μερίδιο 27%, και ακολουθούν η PIAGGIO με 25% και η YAMAHA με 16,5% ενώ οι αμέσως επόμενες SUZUKI, PEUGEOT, APRILIA και KYMCO διαθέτουν μερίδια κάτω του 8%

Στην αγορά των ελκυστήρων - η οποία αποτελεί τμήμα της αγοράς αυτοκινούμενων οχημάτων, που με τη σειρά της ανήκει στην ευρύτερη αγορά των γεωργικών μηχανημάτων - δραστηριοποιείται μόνο η BIAMAΞ, εκ των συμμετεχουσών στη συγκέντρωση επιχειρήσεων, εισάγοντας και εμπορευόμενη τα τρακτέρ LANDINI - IMT και κατέχοντας μερίδιο αγοράς 7% περίπου, το 1997. Στην αγορά αυτή δραστηριοποιούνται πολλές ανταγωνίστριες εταιρίες, των οποίων ηγείται η N. HOLLAND (τρακτέρ FORD, FIAT, JOHN DEERE) με μερίδιο 24%, το 1997, και έπονται η M. FERGUSON με 18%, η ZETOR με 9% και η BELARUS με 8%.

Στις επιμέρους αγορές (i) οδοποιητικών και (ii) χωματουργικών και εκσκαπτικών μηχανημάτων δραστηριοποιείται μόνο η BIAMAΞ (με ισοπεδωτές γαιών CHAMPION ROAD και εκσκαφείς-φορτωτές JCB), εκ των συμμετεχουσών στη συγκέντρωση επιχειρήσεων, με μερίδια ιδιαίτερα χαμηλά ενώ ο ανταγωνισμός είναι έντονος.

Τέλος, το ίδιο έντονος είναι ο ανταγωνισμός στις επιμέρους αγορές των (i) μηχανών γενικής χρήσεως, (ii) γεννητριών, (iii) αντλιών νερού (iv) σκούτερ (jet ski) θαλάσσης, (v) μηχανών θαλάσσης και (vi) λεωφορείων, στις οποίες δραστηριοποιείται μόνο η εξαγοράζουσα ΣΦΑΚΙΑΝΑΚΗΣ, με χαμηλά μερίδια.

Ως σχετική γεωγραφική αγορά στην υπό κρίση περίπτωση θεωρείται το σύνολο της Ελληνικής Επικράτειας.

III. Η γνωστοποιηθείσα συγκέντρωση υπόκειται υποχρεωτικά σε προηγούμενη γνωστοποίηση, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 4β παρ. 1 του ν. 703/77, όπως ισχύει, δεδομένου ότι καλύπτεται η μία προϋπόθεση που ορίζει ο νόμος, αυτή του κύκλου εργασιών (ήτοι υπερβαίνονται τα εκ του νόμου οριζόμενα ελάχιστα όρια των 50.000.000 και 5.000.000 ECU, αντιστοίχως).

Η ΣΦΑΚΙΑΝΑΚΗΣ, η οποία αποκτά άμεσα τον έλεγχο της ΦΩΣΤΗΡΟΠΟΥΛΟΣ και έμμεσα τον έλεγχο της BIAMAΞ, είχε υπόχρεωση γνωστοποίησης της συγκέντρωσης, σύμφωνα με το άρθρο 4β του ως άνω νόμου, πράγμα το οποίο και έπραξε εμπρόθεσμα, αφού το προσύμφωνο μεταβίβασης των μετοχών μεταξύ της εξαγοράζουσας εταιρείας και του Κ. Φωστηρόπουλου, μετόχου των εξαγοραζόμενων εταιρειών, υπογράφηκε την 27 Ιουλίου 1998 και η συγκέντρωση γνωστοποιήθηκε στην Γραμματεία της Επιτροπής την 29 Ιουλίου 1998.

III. Με βάση τα προεκτεθέντα, κρίνουμε ότι η υπό κρίση συγκέντρωση δεν δύναται να περιορίσει σημαντικά τον ανταγωνισμό στις επιμέρους σχετικές αγορές, υπό την έννοια της παρ.1 του άρ. 4γ του ν. 703/77, όπως ισχύει, και βάσει των προϋποθέσεων της παραγρ. 2 του ίδιου άρθρου, δεδομένου ότι δεν επηρεάζεται σημαντικά η διάρθρωση των σχετικών αγορών, δεν περιορίζεται ο πραγματικός και ο δυνητικός ανταγωνισμός εκ μέρους επιχειρήσεων εγκατεστημένων εντός ή εκτός Ελλάδος, δεν υφίστανται νομικά ή πραγματικά εμπόδια εισόδου στις επιμέρους αγορές και η θέση των ενδιαφερόμενων επιχειρήσεων στην αγορά και η χρηματοδοτική και οικονομική δύναμή τους είναι σημαντικές άλλα όχι ικανές να περιορίσουν τον ανταγωνισμό.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Αποφαίνεται ότι δεν υφίσταται νόμιμη περίπτωση για να απαγορευθεί η από 29.7.1998 γνωστοποιηθείσα συγκέντρωση των εταιρειών ΣΦΑΚΙΑΝΑΚΗΣ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ, ΟΙΚΟΔΟΜΩΝ, ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΩΝ ΚΑΙ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ, αφενός και Μ. Κ. ΦΩΣΤΗΡΟΠΟΥΛΟΣ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΚΑΙ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ και ΒΙΑΜΑΞ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ ΚΑΙ ΓΕΩΡΓΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ, αφετέρου.

Η παρούσα απόφαση εκδόθηκε την 8η Οκτωβρίου 1998.

Η παρούσα απόφαση να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Ο Πρόεδρος

Ο Συντάκτης της απόφασης

Σταύρος Αργυρόπουλος

Αντώνιος Μέγγουλης

Η Γραμματέας

Αλεξάνδρα-Μαρία Ταραμπίκου